

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 frt. 50 kr.
Közsegeknek és néptanítóknak egész évre 4 frt.

Bérmertlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

A nyílt-térben minden garmond sor díja 20 kr.

ZEMPLÉN.

Hetülap, főtekintettel e megye szellemi és anyagi érdekeire.

Hirdetési díj:

Minden egyes szó után
100 szóig 2 kr.
Azonfelül 50 „ 1 1/2 „
„ 50 „ 1 „

Kiemelt, diszkrét s körzettel ellátott hirdetésekért termérték szerint, minden centimeter után 3 kr. számtattik.

Hirdetések a „Zemplén” nyomdájában vétetnek föl, s vidékről is oda intézendők.

Algymnásiumi könyvtáraink.

Cuo usque tandem . . . ?

Régi s a reformáció óta soha kétségbe nem vont elv az, hogy a könyvtárak, a művelődésnek hatalmas, s az iskolai oktatásnak is rendkívüli fontos segédtevézői. Oly annyira, hogy ezeknek nem léte, vagy figyelmen kívül hagyása, képes megdönteni magát a pedagógiai célzatot is; akadályozván a csak némileg általános műveltség színvonalára való emelkedhetést, s lehetetlenítvén főleg a különböző individualis tehetségeknek természet adta iránylataikban további fejlődését.

Mert az iskolai, értjük a középiskolai, oktatás nem karolhatja fel a tudományoknak összes ezerfelé szétágazó csoportozatait, sőt a felöleltek sem fejtegetheti másként, mint merőben vázlatosan, jóformán csak a körvonalakat húzva meg, melyeket aztán az önszorgalomnak kell betölteni s tágitani.

De ezektől eltekintve is: a húr, ha folytonosan felajzva tartatik, megenged; a lélek, ha mindig egyirányban feszítjük, elveszti rugalmasságát. S nézzük meg csak hazai középiskoláinkat nemde úgy találjuk, hogy egytől egyig fenálló tanulmányi rendszerünk elméletéhez hiven — az értelem, vagy pusztán az emlékező tehetség fejtesére irányozzák legfőbb törekvéseiket.

Márpedig „az egyoldalúság mindig rossz,” s csak különböző tehetségek az emberi lélek összes erőinek összhangozó idomítása, művelése fejtheti az embert igazán emberré.

És tekintsük bár az értelmet alaptehetségnek — mégis ennek tulságos dédelgetése fásulttá teszi a kedélyt, megöli a képzelmét; a mikor aztán az ember lesz egy gépkerék, mely vágányában pompásul forog, de ha kizökken tehetetlen holt anyaggá válik.

A tanulási modor e rideg félszűzségét is, a könyvtárak vannak hivatva enyhíteni, a fárasztó munka után kellemes szórakozást nyújtván a léleknek, nemesítőápot az értelemnek.

Dicséretünkre legyen mondva, habár nem mindig öntudatosan, mi magyarok is hódoltunk e tekintetben az eszmének, vagy inkább — valjuk meg őszintén — a külföldnek. Most aligha van egyetlen gymnasiumunk is, mely mellől kisebb nagyobb könyvtár hiányoznék. Csak az a fájdalom, hogy itt is, mint minden utánzatainknál, több a jó akarat, mint az elvszerűség; itt sem a bensőt, a lényegét vettük figyelembe, hanem a külsőt, a könyven szembeötlőt, mely kevés pénz-alap mellett minden nehézség nélkül létesíthető.

Oh igen! állítottunk fel mi is iskolai könyvtárakat, állítottunk még algymnasiumaink számára is; de hát Istenem, mit tehetünk mi róla, ha nincs benne köszönet, ha nemcsak oly eredményeket nem mutathatnak fel, mint a svájci és németalföldi hason intézmények, de sőt határozottan a gyermekek lelkületének megvesztegetésére, az ártatlan naivítás meggyilkolására vezetnek!?! Bizonyára fajunk különleges sajátságában, nemzetünk természetében, hajlamaiban van az elhatározó indok!... Ugy van!... Igazán nemzeti rossz szokásunk eredménye ez, azon szokásunkká, hogy még tudományos téren is inkább szeretjük a föld felületét hasogatni, várva, hogy

majd csak megsegít a jó Isten, mint lebecsátkozni a tenger mélyébe; vagy a bányák tömkelegébe s önerőnkkel halászni ki a gyöngyöt, vajni ki az értékes kincseket.

Ugy van!... Igazán nemzeti romlott sajátosságunk, felszeg felfogásunk hatása ez, Azon sajátosságunkká, hogy minden, de minden pályát pusztán kenyérkereseti térnek tekintünk. Nem benső hivatás, nem a nevelés ügye iránti lelkesülés visz a tanítói, tauáriszékre, hanem a véletlen, a sors szeszélye vet oda.

Állítottunk fel mi is iskolai könyvtárakat, állítottunk még algymnasiumunk mellé is, de arra, hogy a felállításnál, a könyvek beszerzésénél minő pedagógiai elvet kell követnünk, vagy hogy általában valami elv után kell indulnunk: oh arra távolról sem gondoltunk!... Hiszen csak nem fogunk még ily kisszerűségeknél (?) és pszichológiai, vagy én nem tudom miféle tételeket tartani szem előtt?...

Hiszen annak az első, második stb. osztályu „pulyának” mindegy akármit olvas, csak olvasson; s ha ezt nem teszi, az még a legjobb, legalább nem lopja vele az időt a tanulástól.

Pedig ezeknek a tanár uraknak tudniok kellene, hogy a növénytermészet alapos ismerete s figyelembe vétele nélkül, avatatlan kezekkel fogni a gyenge csemete idomításához, sőt csak futólag érinteni is azt, egyre megy annak letörpítésével. Vagy a hasonlíthatatlan finomabb emberi léleknel ez másként van?...

Pedig ezeknek a tanár uraknak tudniok kellene hogy biz' azok a „pulyák” több időt eltöltenek más haszontalan, sőt erkölcsileg veszélyes foglalkozásokkal, mint tanulással, mely időt pedig kellemesen, és a mi főtanulmányosan mulattak volna el, ha iskolai könyvtáraink czélszerűen, a gyermekek felfogási képességéhez mérten és izlésőknek megfelelően lennének berendezve.

De hát, ha a szerencsétlen 10—13 éves fiúnak Szigligati „Liliomfi”-jét, s már népsziműveit, Kisfaludi K. vigjátékait, Vörösmarthy „Zalán futását,” Vas Gereben és Józsika két, három kötetes regényeit adjuk a kezébe; csodálkozhatunk-e azon, hogy e „haszontalan” könyvek, melyektől nagy terjedelmök miatt elijjédt, s melyeket megérteni nem bírván, nem is élvezhetett, — szé en a porlepte zugba vándorolnak, és a talán tanulni, olvasni vágyó gyermek örökre elidegenedik ez „unalmas” foglalkozástól?...

S még ez hagyján!...

A megem értés még nem a legrosszabb következménye e veszélyes gondatlanságnak. — Eredményeiben sokkal gyászosabb az, ha a gyermek megérti e könyvek beszédét.

Magam voltam tanuja annak, hogy egy alig 11 éves fiúcskának a tanár ur Jókai „Beszélyeit adta ki a kezelése alatt levő kis könyvtárból.

A fiu mohó vágygyal olvasta a lapokat; az a csillogó, képdus nyelvezet öntudatosan vonta tovább, tovább a csábos rejtélyek közzé. — Még rejtélyek, megfejthetetlennek látszó rejtélyek valának illetetlen, tiszta lelkének azok a zilált érzelmek. — A „Bárdi család” iszonya és végzetes örvöngő szerelme; a „Warchoniták” és „Schérin”, a végletekig csigázott phantáziának, e szédítő érzékiséget lihégo. nagyszerűségökben is alacsony teremtményei, — még homályos távolban valának előtte.

De épen a titokzatos, a leplezett vonz leginkább!

És elővette és olvasta ismét, és most már kezdé sejtteni.

A gyermek lelkitisztasága pedig oly finom, mint a most esett hó: az érzékeknek, az aljasnak csak sejtelve is árnyat vet reá.

Fontoljuk meg már most, hogy e sejtetem a könyvben levő is nagyobb diákoktól hallott szavak összevetése, egymás közötti értekezgetések stb. által könnyen tudássá emelkedhetik, gondoljuk meg, mit fog ez maga után vonni oly kedélyben, melyben az ily módon idő előtt felkeltett állati ösztönt, s emberi szenvedélyeket sem az önértetté és önbecsüléssé emelkedett erkölcsi érzelem, sem a kellőleg kiművelt aesthetikai érzék — mert mindezeket még nélkülöz — nem mérsékelheti??

Vajjon nem e könnyelműen kezelt könyvtárak, párosulva az aesthetikai képzés teljes hiányával* fejtik e meg nagyrésztben a mai felnőtt ifjúságnak tiszteletet, magasztosat, nem érző lelkületét; szenvedéseinek gyakran undort keltő nyilatkozatait, test és lélek ölö élvekenben teljes elsüllyedést?...

Én azt hiszem: igen!

Nem, oh korántsem azt óhajtom én, hogy a gyermekek előtt a szépszerűti élvek minden forrását zárjuk el, sőt ellenkezőleg a lehető legnagyobb mérvben megújítani kívánom ezt számukra, de nem úgy, hogy általa izlésök eleve megvesztegetessék, s képzelmök az értelem rovására tulságosan éleszessék, hanem, hogy a jó és igaz, tehát erkölcsi és értelmi szép tetszetős alakban, érzelemre hatóan tünjék fel előttök, vagyis, a szép a haszonnal a tanulásossal egyesítessek.

Ámde, hol veszünk ily műveket, melyekben a középút tévesztve nincs? hiszen ifjúsági irodalmunk még oly igen igen szegény. — Ez a rendes ellenvetés.

És igaz is, hogy e tekintetben majdnem utólérhetetlen távolban vagyunk a németektől. de mégsem annyira, hogy épen Kock Pál és Sue Jenő féle regényeket kellene a kistanulók kezeibe adnunk; ** mert részint Smidt, Hoffman F. műveinek fordításával, részint Boross M. Milesz B. eredeti elbeszéléseivel. Wohl Stefanie gyönyörű regéivel. Áldor J. Vertessi A. György Deák és mások érdekes történeti rajzaival, s a mit legelőll kell vala emlitenem Andersen regéivel, s a felülmulhatlan Campe kitűnő „Uj Robinsonával” még is csak rendelkezünk. Ezekből pedig csinos kis könyvtarat állithatunk össze, csak ne a menységet, hanem, mint kell, a minőséget tartjuk szem előtt.

E mellett kitűnőbb költőink és elbeszélőink egyes műveit is felvehetjük a sorba, csakhogy gondos bírálat után, s igen igen megválogatva, nem pedig áldott szokásunk szerint megvennünk azt a mi véletlenül kezünkbe akad.

Hogyan? fogják kérdeni. Hát kívánhatja-e

* Erről, ha tek. szerkesztő ur megengedi majd később szölok.

* Patakon ilyenek is történnek. — A harmadik osztályban ott van „Die familie Jauffray” Von Eugen Sue, a negyedikben „Die Schöne Baderin” Von Paul de Kock.

Igaz, hogy németül van mind kettő, de az mindegy, mert vagy nem érti és olvassa senki, s akkor csak haszontalan lom, vagy értik és olvassák, s ekkor bün vallás azokra nézve, kik ezt oly könnyelműen elnézik. D. Elek.

elmúlt évi számadás megvizsgálása. Mely közgyűlésre az egylet tagjait meghívja Lácza László, elnök.

A s.-a.-ujhelyi tornaegylet rendez évi közgyűlését 1877-ik év januárhó 2-ik napján az O. Kaszinó helyiségeiben délután 3 órakor fogja megtartani. Tárgyai. 1. Elnöki jelentés az egyleti vagyoni állásról, s egyéb ügyekről. 2. A pénztárnoki számadás megvizsgálása. Mecner Gyula, egyleti titkár.

Nyilvános köszönet. A s.-a.-ujhelyi dalárda által rendezett hangverseny alkalmából, a jövedelem emeléséhez újabb gróf Wallis Jánosné, szül. Somogyi Ilona grófnő 20 forinttal, s tek. Bydeskuthy Sándor ur 3 forinttal járultak. Fogadja ezért egy a nemeskeblü grófnő valamint a tek. uradalmi igazgató ur hálás köszönetünket, a dalárda nevében Hornyay Kálmán, i. elnök.

„Terebes vészangyala.” (ered. tud.) Megyénk tüzeseteinek szomorú történetében, bizonyos első helyen áll Töke-Terebes. A vézes elem ama dúlásának már fekvése is előnyt szolgáltat, mert úgy szított ki, hogy a Beszkidák felől lezúgó északi szél — végig söpör rajta. Ha van igazság Schiller költszetében, holott az elemek gyűlölik az emberi kéz alkotását, akkor a tüzelem, e gyűlöleti szomját annyival inkább olthatja Terebesen, mert kizárólag a szegényebb osztályhoz tartozó lakosai, csak szalmával fedett épületekkel rendelkeznek; sőt az 1873-ik évben ugyanott rettenetesen dúló kolera s az arra bekövetkezett természetlen esztendő folytán, lakosai közt sok oly anyagi szegény van, aki a kenyérgond miatt, még csak tűz ellen sem biztosíthatja épületeit, habár agyában nap-nap mellett meg-meg kell villani a gondolatnak, hogy munkája, verejtekével gyűjtött szerzeménye, s ezzel övéi sorsa, — egy pillanatra sem bizonyos, mennyiben a tűzvész csak nem év-év mellett ki szokta innen szedni nyomor szülte sarcait. Két év tized alatt csekély kivétellel háromszor úgy szólva porrá égett Terebes, — s egy-kétszer azon időben még, midőn a tűzkár elleni biztosítás eszméje, felvidékünk zilált népevelési viszonyai közt a mesék országába tartozott. Azontul négy nagyobb mérvű tűzvész, két ízben romboló járvány, kolera, — s leszámítván a több évi szűk termés következményeit — egyszer a szó teljes értelmében vettéhség pusztított e méltán szerencsétlennek nevezhető városban. Az itt székelő gróf Andrassy család, valóban soha sem vonta meg kezét, a mostoha események által sulytott lakosok sorsán enyhítendő, s azok javát előmozdítandó. Mult 1875. év július 8-án uja kiszemelt áldozata fölé tüzte Terebes vészangyala lánglobogóját s közel száz család lett hajléktalan és kenyértelen. E napi renden lévő csapások ellenében — az emberi ész — eszközt, módot keresett a pusztulás művének utját állani s gróf Andrassy Géza főparancsnoksága alatt Terebesi tűzoltó-egylet alakult, — mely ha nincsen, úgy ma már Terebes nem létezik, s helyét csak füst futotta sötét romok jelölnék. Mult november 24-én a közelgő télidény elé, még ez évben nem tapasztalt erővel próbálkozott az északi szél, s dúhe pillanatról, pillanatra fokozódott. Délutáni

az elfogadott benyomásokat lelkében újra teremti; a másolót, ki kontár kezekkel a természetet akarja utánozni. És az ily realista nem alább áll-e a naturalistánál, ki híven rajzolja azt, „ami szép a szemnek”, míg ő ezt sem választja meg, hanem egyiránt fest szépet és rutat, úgy a mint előtte megjelenik: Holott jól mondja Ocken: „Szép az, ami a természet akarati fejezi ki, nem szép az, ami a valódi természetet fejezi ki.”

A régi elv az eszményítést imádjá, Erdélyi pedig megveti azt, s Chateaubriand: csak az szép, ami igaz” elve nyomán kimondja: „Az élet való-sága, vagy a z élet, a m i n t v a n, épen úgy megáll aethetikai igazsággal, mint az erkölcs-tanban az idvezítő azon tanítása: valamint akartok, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is azt cselekedjétek azokkal, vagy a cartesi „cogito ergo sum” filozófiában, mint a „kétszer kettő négy” ma-thematikában.”

De hát mindez igazságok csak egyoldalulag azok; mert amaz erkölcsi axióma elvileg szép, gyakorlatban talán kivihetetlen, a „cogito ergo sum” csak az emberre áll, de sem istenre, sem állatra nem; a „kétszer kettő négy” megdönthetetlen tétel annak, aki tudja, de nem az előtt, aki nem ismeri. S vajjon különbül van-e Erdélyi aethetikai elvével? ... Szép az mind, ami igaz, és igaz-e minden, ami úgy festetik, amint van? ...

Mi ellenkezőt hiszünk! Degrének vn egy vigjátéka, — czimére már nem emlékezünk — ebben egy uri ember szerepel, kinek minden harmadik szava káromkodás, s minden káromkodást köpés követ: ez lehet természetes, tehát igaz, hiszen hány embert látunk ilyet az élet-

fél két óra körül — isten veréseként — Terebes legészakibb részén tűz ütött ki, s pár perc alatt lángtenger, s a szélvész által kavargó füst szörnyeteg borította a város felvégét. Eszeveszett állapotban mindenki csak övét, s marhát törekedett megmenteni, butor s eleség-neműek megmentéséről szó sem lehetvén. A szalmával fedett épületek 10—20 helyen egyszerre gyuladtak ki, s a megjelent tűzoltóknak legnagyobb erélyt, s munkaságot kellett kifejteni, hogy a tűz elharapódzását meg akadályozzák. Amit ily itéletnap romboló hatalom ellenében tenni képes emberi erő, azt mindenki által elismerésre méltó módon megtették a tűzoltók, s hogy egész Terebes nem lett a lángok martaléka, s ember élet nem esett áldozatul, egyedül az ő érdemük. Mindig s mindenütt azon a ponton működtek, hol legnagyobb volt a veszély. Intézkedve lett, hogy a város nyugoti oldalán ki ne gyuladjon, habár olykor 6—10-ik épülethez kellett is vinni az oltó szereket, mind az gyorsan és biztosan történt, mindig munkálva, s nem adva föl a hiúnak látszó reményt, hogy a rohanásában pusztulást hirdető elemet megállítani sikerül. A kitarítás megtermé gyümölcsét. A véznek utja záratott, de akkor már mintegy 230 család lett, a szó teljes értelmé szerint hajléktalan földönfutó. A többi közt a róm. kath. s gör. kath. bádog tornyos templom, mely utóbbinak mindkét harangja is leesett — megégett. A két egyház boltzatja pedig megrepesztett annyira, hogy leszakadását mindennap várni lehet s isten tisztelet benne nem tartható. Azonfelül a római, s görög katolicus plébánia-lak összes mellék épületeivel, a csak két év előtt épült községi iskola, három vendéglő, 5 bolt stb. stb. hasonló sorsban részesült. Az érdemes agg plébános szobáiban maradván, gyengesége miatt nem menekülhetett, s már azon percben, midőn helyenként a plébánia lak falai is omladozni kezdettek — Zsulavszky Endre tűzoltói alparancsnok által, a templomon keresztül, holott a zárt templom ajtait szekerézével kellett kifeszíteni mentette meg a biztos halál torkából. Az agg lelkiatyának csak annyi vagyona maradt, a mennyit magán kivitt. A leégett épületek közt, alig van tiz, melybe szükségből meghuzakodni lehet. A többi rom és por tömeg. Ijesztő rémekként feketellenek az itt-ott még fennálló faldarabok, melyek közé a hajléktalan családok megvonták magokat, kitéve az inség leirhatlan nyomása mellett, a tél hidegének is. Mindenfelül kétségbeesett, jajveszékő arcok látszanak. Mindenünnen fázza, éhezve nyöszörgő gyermekek sirásai hallatszanak, s van sok, aki a mezőre, a hóra terelte marháját, ott hagyva a kert alatti sáncban bútor roncsait. Minek is néki az, hiszen koldusbotot úgy sem faraghatni belőle már! Ily vézre, ily pusztulásra, holott száz meg száz kar nyult az emberbaráti buzgalom felé, irgalmat, kenyeret könyörögvén, — nincs emberi szív, mely hallgatagon maradhatna. Az ártatlan szenvedők, a szerencsétlenek segélyezésére, legdíszesebb polgári érdem ezt megszerezni, minden honpolgár kötelességei legszentebbike. Ki késne segélyével akkor, midőn minden morzsányi adomány egyszerűen könnyét száritandja fel? H. S. Gy. (E tüzesetet annak idején jeleztük. E sorok közlő-

ben, de azért szép-e? ... Harmadik Rikárd a történelem tanúsága szerint fondor, kegyetlen és gyáva, Schakespeare szerint fondor és kegyetlen, de hős, s nem szebb-e így? ... Hisz amugy elundorodunk tőle, így részvétünket nem tagadjatjuk meg a bukott hőstől. Kisfaludy K. „Stiborja” a drámában úgy vesz el, mint valóban történt; ez esemény tehát igaz a történelem vagy mondában, de költőileg nem az, mert nem jellemből foly csupán sorsjátéka. Ha az életben a gonosz győz, az erény bukik, ez igaz lehet itt, de az lesz-e költőileg? ...

Mi azt hisszük, hogy nem az szép a mi igaz hanem az igaz ami szép. Mi nem életigazságot keresünk mindig, hanem költői valódiságot, vagy is azt kívánjuk, a mit Hettner így fejez ki: a költő lelke a realis világ-viszonyok ideális visszatükrözője; tehát a real és ideal összeolvadását. Mert ha az egyoldalú idealizmus teremtései elmosódnak s érthetetlen ködfátyolképekké lesznek, viszont a túlzó idealizmus könnyen nyersségbe, durva mindennapiságba téved, ha a lényegest a lényegtelenről, az örökkévalót a mulandótól nem tudja elválasztani s egyedül a valóban hű, részletes de prózai másolásában keresi dicsőségét.

Hogyan tévedhetett Erdélyi, kinek szemei előtt mindig a művészeti önczéi lebegett, ily egyoldalúságba, azt a lélektan fejti meg nekünk.

Az ember, midőn felismeri azon végléte, melyben eddig leledzett, a legnagyobb következetességgel igyekszik abból kimenekülni. Csakhogy épen e vaskövetkezetesség miatt lesz következetlen önmagához, mert tulcsapván a határon, végléteből menekülve új véglétebe esik.

(Folytatása köv.)

sével azonban fel akarjuk ébreszteni azok figyelmét, kik a közelgő farsang alatt jótékonycélú vigalmakat terveznek. A tél hidege és nyomorai előtt álló hajléktalan szegény népek most kétszeresen jólesnek bármily csekély könyöradomány is, mely legcélszerűbben Zsulavszky Endre, tűzoltói alparancsnok urhoz intézendők. Szerk.)

Dalárda-ügyünket érdeklőleg írják Miskolczról lapunknak: A legközelebb mult napok egyikén egy Zemplénmegyében lakó barátomat látogatván meg, becses lapja legközelebbi száma akadt kezembe, melyből — a több érdekes közlemények közt — Erdélyi Sándor ref. lelkész úrtól orlastam egy levelet, melyben meleg hangon beszél általában a zene, — de különösen az énekművészet hasznáról és előnyeiről. — Kitarásra buzdítja Sátoralja-Uj hely ifju dalárdája tagjait. Nem tarthatom magamat vissza, hogy igénytelen bar, de szívem mélyéből eredő „H o z s á n n á t” ne kiáltssak S.-a.-Uj hely művelt közönségének azért, hogy kebelében egy oly egyletet létesített, mely nélkül a művelt társadalmi élet — mint só nélkül az étel — izetlen lenne. Szerkesztő ur becses engedelmével bátorságot veszek Borsodmegye fővárosa zenei életét részben megismertetni a „Zemplén” t. olvasó közönségével. Miskolczon is alakult dalárda 1874-ik év őszén, s él ma is, még pedig virágzóan; életfáján kezd az „elismerés” gyümölcsökét is érlelni. — Sok szép órát szerzett már az egylet Miskolcz közönségének, de oly élvezeteset egyet sem, mint legközelebb tartott dalestélye. Már maga az előre hirdett műsorozat magasabb kívánalomra jogosította fel a közönséget, amennyiben a legkiválóbb zenei termékek voltak pontjaiba felvéve. 1-ső szám alatt előadatott „Honfidal”, férfinégyes Zimay Lászlótól. (A szegedi országos dalár ünnepeken összesen elmondott darab.) 2-or: „Éjidal” Ottó Gyulától, bariton sólival. 3-or: „Dalünnepen” Erkel Sándortól. (A szegedi dalárünnepen első és második díjra kitűzött pályamű.) 4-er: „Pusztai élet” Zimay Lászlótól. (A szegedi dalárünnepen a miskolczi daláregylet verseny-darabja.) Mind négy mű férfiar. — Minden nagyítás nélkül mondhatom, hogy a dal-lamok műbecskökhöz méltóan szépen, és kellő szabattal adattak elő. A dalárok éneklését reggeli 5 óráig tartó kedélyes tánczvigalom követte. Közönség nemnagyszámu, de éppen elég, és díszes volt. E siker azonban ne tegye elbizakozottá Miskolcz dalárait, mert — súgva legyen mondva — sok nehézséget kell még legyőzniök, mely nemes pályájokon utjukban áll, többek közt: ajánlatos lenne egy kissé jobban szívökre venni a hangképzést, zeneelméletet; több lelkiismeretet csinálhatnának a dallamok betanulásából, melyek nélkül kellő izléssel, s egyöntetiséggel dalolni nem lehet. — E tanácsomat különben melegen ajánlom minden daláregylet figyelmébe. Megvagyok azonban teljesen győződve, hogy a miskolczi dalárda tagjai megérték nemes hivatásukat, s elérik e téren is a művelődés azon fokát, melyre okvetlen elkell jutniök annyival is inkább, mert Pap Dezső karnagy ur kitünő zenei képzettsége s a vezénylésben is napról-napra mindinkább, előrehaladó tapintatossága eljuttatja őket. Mert egy dalárdának a karnagy azon kormányosa, lelke, mozgató ereje, összetartó kapcsa, mely élteti, felvirágoztatja s a dicsőség mezején haladva tereli kitűzött czélja felé. Dr. Bódogh Albert megyei főorvos urban elnököt is olyat bír az egylet, ki szíve, lelke minden erejével tesz mindent az egylet életéért; — kinek jószívűségét soha nem fogja meghálálhatni a miskolczi dalárda. Folyó év tavaszán nemeskeblü hölgyeink Bódogh Albertné ő nagysága indítványára s vezetésé alatt kevés híjján 600 o. é. frtot gyűjtötték, melyből 350 frtért egy — az izlésnek minden tekintetben megfelelő — szép díszlobogót csináltattak, s megajándékozták vele a dalár egyletet, a lobogó árán felülmaradt pénzt pedig tőkésítették „Miskolczi hölgyek alapítványa” czimen, s az egyletnek ajándékozták. Bódogh Albertné ő nagysága különben nem csak a férfi daláregylettel érezteti nemes szívének melegét, nemcsak ott hat ki jóságának áldó sugara, hanem a magas műveltségű urhölgy egyik előharczosa a borsodmegyei nőegyletnek is, melynek czelja köztudomásilag magasztos. Elnökéül választá női dalár dánk is, mely egylet megszilárdítása érdekében mindent elkövet. A miskolczi daláregyletnek van 27 működő és 350 pártoló tagja, utóbbiak tartják fenn az egyletet anyagi tekintetben évi 2 frt tagdíjakkal. Szóval oly pártolásban részesül ez egylet, melylyel az országban kevés dicsekedhetik. Csak a működő tagok ügybuzgalma ne lankadjon, szép jövőnek nézhetnek elébe. Ime tisztelt szerkesztő ur! ezek a főbb mozzanatai jelenleg zenéi életünknek Miskolczon. — Mielőtt azonban bezárnám leveletem, Erdélyi S. lelk. urhoz legyen szabad egy pár őszinte szót szólnanom. Fent jelzett levélben azt mondja: nagyon csodálkodik, és sajnálkozását fejezi ki a felett, hogy a s.-a.-ujhelyi dalárdának csak 24 tagja van; az — mint mondja — nem válik díszére Ujhely hangképes egyéneinek; — erre csak azt a megjegy-

zést teszem, hogy a sereget nem a nagy szám, hanem a lelkesedés, egyetértés, szeretet és ügybuzgóság vezéri győzelemre. Mit ér a nagyszámú tábor? ha a legelső puskadurranásra szétszalad. Vezesse csak e 24 tagot az ügybuzgóság, megfog felelni rendeltetésének jobban, mintha száma tizszereze volna. Annak okát, hogy sokan visszavonják még mais magukat a dalművészet teréről abban kereseim, hogy tanítézeinkben — egy kettőt kivéve — a zenetudomány nem kötelezett tantárgy. Ha a férfi gyermekkorában az iskola falai közt tanulta volna azon dolgokat, melyek a műénekléshez szükségesek, nézetem szerint több helyen s nagyobb számú daléregyletek alakultak volna meg; így pedig vissza vonulnak, mert — elég tévesen — restek már tanulni. Tanuságul vehetnék fel e tekintetben is a műveltebb államokat s követhetnénk őket. — Fel tehát uraim! s törjük az utat. Clemens.

A „Magyarország és Nagyvilág“ 52. száma következő érdekes tartalommal jelent meg. Szöveg: Nikolajevics Miklós nagyherceg, a déli orosz hadsereg főparancsnoka. — Az egyetlen arany. Elbeszélés. (Tolnai Lajos.) (Folyt.) — A tavali karácsony Tóth Edénél. (Mikszáth Kálmán.) — Feszült várakozás. (F. J.) — Aggszűz karácsona. (F. J.) — Oláh őrállomás a Dunánál. — Hamis választók büntetése New-Yorkban. — Egy boldogtalan nő. Beszély. (Turgenyev Iván.) Folyt. — Fővárosi tárczalevél: Különféle karácsony-esték. (Porzó.) — Karácsony. Költ. (Szász Károly.) — Kis kert. Költ. (Vay Sarolta.) — Különfélék. — Sakkfeladvány. — Képrejtvény. — Szerk. üzenetek. R a j z o k: Nikolajevics Miklós nagyherceg, a déli orosz hadsereg főparancsnoka. — Karácsony. — Feszült várakozás. — Aggszűz karácsona. — Oláh őrállomás a Dunánál. — Hamis választók büntetése New-Yorkban.

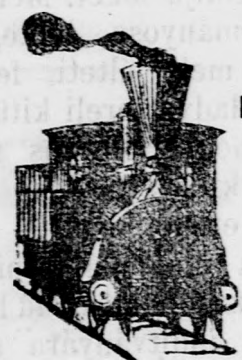
Uj zeuművek. Táborzsky és Parsch nemzeti zenemű kereskedésükben megjelent s szerkesztőségünkhöz beküldetett: Circus, polka schnell, ifj. Farbach Fülöptől. Ára 50 kr. — Dans la Clairière. Walzer. Patti Adelinnek ajánlva ifj. Farbach Fülöptől. Ára 80 kr. — „Klarinetos az én nótám.“ (Tulipános a kalapom). „Ki volt itt?“. „Nincsen a faluban olyan legény, mint Pista.“ Csárdás, zongorára szerkeszté Tisza Aladár. Ára 60 kr.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

Boross Mihály

Menetrend.

A magyar észak keleti és

magyar-gácsországi vasut vonalain.

SZERENCs—M.-SZIGET.

(Egyszermind Debreczen, Királyháza, Munkács, Nyiregyháza Ungvár felé.)

Szerencs (ebédli) ind. 9 ó. 5 p. délelőtt 3 ó. 59 p. d. u. }
 érk. 11 ó. — délelőtt 5 ó. 44 p. d. u. }
 S.-a.-Ujhely (eb.) ind. 11 ó. 30 p. délelőtt 6 ó. 30 p. este. }
 M.-sziget érk. 9 ó. 19 p. este 5 ó. 26 p. reg.

M.-SZIGET—SZERENCs.

Debreczen, Királyháza, Munkács, Nyiregyháza, Ungvár felé.)

M.-sziget ind. 6 ó. 55 p. reg. 11 ó. 31 p. d. e. }
 érk. 5 óra — délután 8 óra 30 p. reggel. }
 S.-a.-Ujhely (eb.) ind. 5 óra 45 p. d. u. 9 óra 48 p. délé. }
 Szerencs (ebédli) érk. 5 óra 48 p. este 11 óra 2 p. d. e.

S.-A.-UJHELY—KASSA.

(Egysz. Homonna, Mező-Laborez felé.)

S.-a.-Ujhely ind. 6 óra 9 p. este 8 ó. 57 p. reg. }
 érk. 6 óra 45 perc este 9 óra 33 p. d. e }
 L.-Mihályi (eb.) ind. 7 óra 15 perc este 9 óra 48 p. d. e. }
 Kassa érk. 9 ó. 44 p. este 12 ó. 13 p. d. u.

KASSA—S.-A.-UJHELY.

(Homonna, M.-Laborez felé.)

Kassa [ebédli] indul 5 óra 11 p. reggel 1 óra 31 p. d. u. }
 érk. 7 óra 40 p. reggel 4 óra 10 p. d. u. }
 L.-Mihály [eb.] ind. 8 óra 20 p. reggel 4 óra 54 p. d. u. }
 S.-a.-Ujhely érk. 8 óra 56 p. reggel 5 óra 30 p. d. u.

Eolyó év juniushó 1-től fogva a magyarországi vonalon Legenye-Mihályi és homonna közt a 7. és 8. számú helyivonat fog hetenként háromszor és pedig: hétfőn, szerdán és pénteken közlekedni.

HOMONNA—LEGENYE-MIHÁLYI.

Homonna	elindulás	4 óra 18 perc	reggel.
Órmező	"	4 " 48 "	"
Nátafalva [Megállóhely]	"	4 " 5 "	"
Nagyimihály	"	5 " 40 "	"
Bánóc	"	6 " 10 "	"
T.-Terebes-Gálszecs	"	6 " 48 "	"
Velejte [Megállóhely]	"	7 " 34 "	"
Legenye-Mihályi	érkezés	7 " 50 "	"
S.-a.-Ujhely	"	8 " 56 "	"
Budapest	"	6 " 50 "	este.
Szigeth	"	9 " 38 "	"
Kassa	"	12 " 22 "	délután

LEGENYE-MIHÁLYI—HOMONNA.

Budapest	elindulás	7 " 30 "	reggel.
Szigeth	"	7 " 14 "	"
Kassa	"	1 " 40 "	dél után
S.-a.-Ujhely	"	6 " 20 "	este.
Legenye-Mihályi	"	7 " 30 "	"
Velejte [Megállóhely]	"	7 " 50 "	"
T.-Terebes-Gálszecs	"	8 " 44 "	"
Bánóc	"	9 " 22 "	"
Nagyimihály	"	10 " 4 "	"
Nátafalva [Megállóhely]	"	10 " 28 "	"
Órmező	"	10 " 52 "	"
Homonna	érkezés	11 " 19 "	éjszak

N e h é z k ó r t
 (Epilepsiát) levél útján gyógyít, szakma-orvos **Dr. Killisch**, Neustadt, Drezden (Szászország). **Több mint 8000 fényes gyógyeredmény.**

P É N Z !

A legkedvezőbb feltételek mellett **fizetési és nyugdíj ivet, arany, ezüst és ékszer**ek, valamint **értékes sorsjegyek** és **állampapírokra** kapható.

WEINSTEIN ALBERT,
 hatóságilag eng. zálogkölcson üzletében
 Sátoralja-Ujhelyben.

Hirdetmény.

A végfelosztás alatt lévő Zemplénmegyei nagymihályi takaré- és hitelegylet, mint népbank részvényesei a nm. kir. földm. ipar- és keresk. minisztérium 17621/1876. sz. leirata, s a f. 1876-ik évi decz. 8-án tartott rendkívüli közgyűlés határozatához képest, ezennel értesítetnek: miszerint az 1874-ik évi július 13-án 35% kulcs szerint kiosztott 24166 frt 98 kr. készpénz készlet, — továbbá 1874-ik évi augusztus 1-ső napján 67 1/2 % kulcs szerint kiosztott 46891 frt 48 kr. váltó tárczabeli összegen felül biztosítékul visszatartott vagyónhárralék 9 1/2 % kulcs szerint 25 frtos részvényenként 2 frt 62 kr-ával, — a közvetítésre vállalkozott nagymihályi takarékpénztár-, ipar- és keresk. bankpénztára által, a részvény könyvek beváltása mellett kifizetik, oly figyelmeztetéssel, hogy a jövő 1877-ik júliushó 1-ső napjáig ki nem vett összegek a közgyűlési határozat értelmében jótékony célra fordíttatnak, s az egész egyleti vagyonnak összesen 112. % kulcs mellett történt szétosztását tárgyzó, s közgyűlésileg megállapított részletes kimutatás, a Budapesti közlöny hivatalos lapban közzététeik.

Nagymihály, 1876-ik évi december 20-án.

A liquidáló bizottság.

A „Zemplén“ könyvnyomdája,
 mely a legujabb metszetű be-
 tükkel van felszerelve;

az előrehaladt izlésnek megfelelőleg készit mindennemű nyomtatványt:

Látogató-jegyeket,
báli meghívókat stb.

szines alapnyomatokkal
vagy anélkül a legjutányosabb áron.

Vidéki megrendelések 24 óra alatt teljesítettnek.

VÉGE

206

B 113